

NEK 439:2024

Lavspenningstavler og kanalskinnesystem

Guide for spesifisering av tavler

Norsk elektroteknisk standard

C

NEK 439:2024

3. utgave

Norsk elektroteknisk standard

**LAVSPENNINGSTAVLER OG
KANALSKINNESYSTEMER
DEL C**

© NEK har opphavsretten til denne publikasjonen.
Ingen del av materialet må reproduseres på noen form for medium.
For opphevelse av NEKs Copyright kreves i hvert enkelt tilfelle skriftlig avtale med NEK.

NORSK ELEKTROTEKNISK KOMITE

LAVSPENNINGSTAVLER OG KANALSKINNESYSTEMER

FORORD

Standardsamlingen NEK 439:2024 "Lavspenningstavler og kanalskinnesystemer" er utarbeidet av NEK/NK121, og består av følgende dokumenter:

- NEK 439-1:2024: Generelle krav
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-1.
- NEK 439-2:2024: Tavler for elkraftfordeling og styring (PSC-tavler)
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-2.
- NEK 439-3:2024: Tavler for ikke-sakkyndig betjening (DBO-tavler)
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-3.
- NEK 439-4:2024: Tavler for byggeplasser
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-4.
- NEK 439-5:2024: Tavler og kabelskap for allmenne forsyningsnett
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-5.
- NEK 439-6:2013: Kanalskinnesystemer
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-6.
- NEK 439-7:2024: Tavler for marinaer, campingplasser, markedsplasser, ladestasjoner for elektriske kjøretøy, og lignende
Denne standarden er norsk oversettelse og implementasjon av NEK EN 61439-7.
- NEK TR 439-0:2024: Guide for spesifisering av tavler
Denne håndboken er norsk oversettelse av IEC TR 61439-0.

NEK har valgt å publisere NEK 439:2024 i tre deler.

- NEK 439:2024 Del A som utgjør NEK 439-1, NEK 439-2 og NEK 439-3
- NEK 439:2024 Del B som utgjør NEK 439-4, NEK 439-5, NEK 439-6 og NEK 439-7
- NEK 439:2024 Del C som utgjør NEK TR 439-0

NEK 439:2024 erstatter NEK 439:2013.

Denne Del C av NEK 439:2024 inneholder NEK TR 439-0:2024.

NEK 439-3:2024

2. utgave

Norsk elektroteknisk standard

LAVSPENNINGSTAVLER OG KANALSKINNESYSTEMER

Del 0: Guide for spesifisering av tavler

© NEK har opphavsretten til denne publikasjonen.
Ingen del av materialet må reproduseres på noen form for medium.
For opphevelse av NEKs Copyright kreves i hvert enkelt tilfelle skriftlig avtale med NEK.

NORSK ELEKTROTEKNISK KOMITE

LAVSPENNINGSTAVLER OG KANALSKINNESYSTEMER

Del 0: Guide for spesifisering av tavler

INNHold

FORORD	3
FORORD – NEK	10
FORORD – IEC	11
INTRODUKSJON	13
1 Omfang	15
2 Normative referanser	15
3 Termer og definisjoner	16
4 Anvendelse av tavler i NEK 439-serien	16
4.1 Generelt	16
4.2 Tavleutforming og verifikasjon	16
4.3 Driftsforhold og grensesnittegenskaper	18
4.4 Utforming for anvendelse	18
5 Elektriske system	18
5.1 General	18
5.2 Jordingssystem	18
5.3 Nominell spenning	19
5.4 Transiente overspenninger	19
5.5 Uvanlige spenningsvariasjoner, midlertidige overspenninger	20
5.6 Merkefrekvens f_n (Hz)	21
5.7 Ytterligere prøving på stedet: ledningssystem, driftsytelser og funksjon	21
6 Kortslutningsholdfasthet	22
6.1 Generelt	22
6.2 Forventet kortslutningsstrøm ved forsyningstilkoblingsklemmene I_{cp} (kA)	22
6.3 Forventet kortslutningsstrøm i nøytralleder	23
6.4 Forventet kortslutningsstrøm i beskyttelseskreten	23
6.5 Kortslutningsvern (SCPD)	24
6.6 Koordinering av kortslutningsvern inkludert detaljer om eksterne kortslutningsvern	24
6.7 Data knyttet til belastninger som sannsynligvis bidrar til kortslutningsstrømmen	25
6.8 Flere forsyninger	25
7 Beskyttelse mot elektrisk sjokk	25
7.1 Generelt	25
7.2 Grunnleggende beskyttelse (beskyttelse mot direkte berøring)	26
7.2.1 Generelt	26
7.2.2 Grunnleggende isolasjon anordnet med isolasjonsmateriale	26

7.2.3	Grunnleggende isolasjon anordnet med avskjerminger eller kapslinger	26
7.3	Beskyttelse ved feil (beskyttelse mot indirekte berøring)	27
7.3.1	Generelt	27
7.3.2	Krav til beskyttelsesjordleder for å muliggjøre automatisk utkobling av strømtilførselen	27
7.3.3	Elektrisk adskillelse	28
7.3.4	Klasse II beskyttelse (dobbel eller forsterket isolasjon)	28
8	Installasjonsomgivelser	28
8.1	Generelt	28
8.2	Type plassering	29
8.3	Beskyttelse mot tilgang til farlige deler, inntrenging av faste fremmedlegemer og inntrenging av vann (IP-kode)	29
8.4	Ytre mekaniske påvirkninger (IK kode)	32
8.5	Motstand mot stråling	33
8.5.1	Generelt	33
8.5.2	Solinnstråling	33
8.5.3	Ultrafiolett (UV) stråling	33
8.6	Bestandighet mot korrosjon	33
8.7	Omgivelseslufttemperatur	34
8.8	Maksimal relativ fuktighet	34
8.9	Forurensningsgrad	35
8.10	Høyde over havet	36
8.11	Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)	36
8.12	Spesielle driftsforhold	37
8.12.1	Generelt	37
8.12.2	Klimatiske forhold	38
8.12.3	Beskyttelse mot inntrengning av faste fremmedlegemer og vann (IP kode)	38
8.12.4	Støt, vibrasjon, seismisk hendelse og ytre mekanisk påvirkning (IK-kode)	38
8.12.5	Brann og eksplosjonsfare	38
8.12.6	Eksepsjonelle overspenninger	38
8.12.7	Forurenset atmosfære	39
8.12.8	EMC omgivelser	39
9	Installasjonsmetoder	39
9.1	Generelt	39
9.2	Tavletype	39
9.3	Flyttbarhet	40
9.4	Maksimale dimensjoner og vekt	40
9.5	Eksterne ledertype	40
9.6	Retninger for eksterne ledere	41
9.7	Materiale i eksterne ledere	41
9.8	Eksterne faseledere, ledertverrsnitt og tilkoblinger	41
9.9	Eksterne PE-, N-, PEN-, PEM-, PEL-ledere, ledertverrsnitt og koblingsklemmer	41
9.10	Spesielle krav til identifisering av tilkoblinger	42
10	Lagring og håndtering	42
10.1	Generelt	42
10.2	Maksimale dimensjoner og vekt på transportenheter	42
10.3	Transporthåndtering (f.eks. løftegaffel, kran)	42

10.4	Omgivelsesforhold som måtte avvike fra driftsforholdene	43
10.5	Detaljer om pakking	43
11	Driftsforhold.....	43
11.1	Generelt.....	43
11.2	Adkomst til manuelt betjent utstyr	43
12	Vedlikeholds- og oppgraderingsmuligheter	44
12.1	Generelt.....	44
12.2	Krav om tilgjengelighet for inspeksjon og lignende oppgaver.....	44
12.3	Krav om tilgjengelighet for vedlikehold utført av autoriserte personer når tavlen er i drift.....	44
12.4	Krav relatert til utvidelse når tavlen er i drift	45
12.5	Beskyttelse mot direkte berøring av interne farlig spenningsførende deler under vedlikehold og oppgradering	45
12.6	Metode for tilkobling av funksjonsenheter	45
12.7	Betjenings- og vedlikeholdsganger i en tavle	46
12.8	Innvendig skille (kun relevant for tavler i samsvar med NEK 439-2)	46
12.8.1	Grunnleggende prinsipper for skille	46
12.8.2	Vurderinger ved fastsettelse av en form for skille	47
12.8.3	Valg av den mest hensiktsmessige form for skille	48
13	Strømføringsevner	49
13.1	Generelt.....	49
13.2	Merkestrøm til en tavle I_{nA} (A) (maksimal tillatt strøm)	49
13.3	Belastning av utgående kretser i en tavle	50
13.4	Forholdet mellom ledertverrsnittet til nøytralleder og ledertverrsnittet til faseledere.....	51
13.4.1	Generelt	51
13.4.2	Faseledere med ledertverrsnitt $\leq 16 \text{ mm}^2$	51
13.4.3	Faseledere med ledertverrsnitt $> 16 \text{ mm}^2$	51
14	Design- og rutineverifikasjon for en tavle	52
14.1	Designverifikasjon.....	52
14.1.1	Hensikt	52
14.1.2	Metoder	52
14.1.3	Prøvingsresultater	52
14.2	Rutineverifikasjon	53
14.2.1	Generelt	53
14.2.2	Rapporter	53
Tillegg A (informativt) Ledertverrsnitt for kobberledere som er egnet til kobling til koblingsklemmer for eksterne ledere		54
Tillegg B (informativt) Former av innvendige skiller (se 12.8)		55
Tillegg C (informativt) Mal for spesifikasjon av tavler		59
Tillegg D (informativt) Tilleggsinformasjon		63
D.1	Generelt.....	63
D.2	Elektriske forhold	64
D.2.1	Interne lysbue vurderinger	64
D.2.2	Isolerte samleskinner.....	65
Tillegg E (informativt) Liste over merknader for visse land		66
Bibliografi		67

Figur 1 – Nødvendig merkestøtspenningsholdfasthet	20
Figur 2 – Eksempler på skiller beskrevet i NEK 439-2	48
Figur B.1 – Symboler benyttet i Figur B.3, Figur B.4, Figur B.5, Figur B.6, Figur B.7 og Figur B.8.....	56
Figur B.2 – Form 1.....	56
Figur B.3 – Form 2a.....	56
Figur B.4 – Form 2b.....	56
Figur B.5 – Form 3a.....	57
Figur B.6 – Form 3b.....	57
Figur B.7 – Form 4a.....	57
Figur B.8 – Form 4b.....	58
Tabell 1 – IP koder, første siffer.....	30
Tabell 2 – IP koder, andre siffer.....	31
Tabell 3 – IP koder, tilleggsbokstav (frivillig)	32
Tabell 4 – Tavler og merkestrømmer.....	51
Tabell B.1 – Former av innvendige skiller	55
Tabell C.1 – Eksempel på forhold som bør avtales mellom tavleprodusenten og brukeren	59
Tabell D.1 – Eksempel på valgfrie forhold som kan avtales mellom tavleprodusenten og brukeren	63

NORSK ELEKTROTEKNISK KOMITE

LAVSPENNINGSTAVLER OG KANALSKINNESYSTEMER

Del 0: Guide for spesifisering av tavler

FORORD – NEK

- 1) Norsk Elektroteknisk Komite (NEK) er det norske medlemmet i IEC (International Electrotechnical Commission) og CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization). NEKs formål er å fremme internasjonalt, europeisk og nasjonalt samarbeid knyttet til standardisering. NEK publiserer standarder og andre teknisk relaterte dokumenter utviklet av NEK, IEC og/eller Cenelec, heretter kalt NEK-publikasjoner. Enhver person med interesse og kompetanse kan delta i utvikling av NEK-publikasjoner. Myndigheter, industri og ikke-offentlige organisasjoner kan delta.
- 2) De formelle beslutningene i NEK som gjelder tekniske saker er basert på, så langt det er praktisk mulig, konsensus mellom interessentene organisert gjennom NEKs tekniske komiteer.
- 3) Denne publikasjonen har krav, anbefalinger og/eller informasjon for nasjonalt bruk. Selv om det gjøres mye for å sikre at innholdet i NEK-publikasjoner er korrekt, kan NEK ikke holdes ansvarlig for måten de benyttes på, eventuelle feil, eller feiltolkninger gjort av brukeren.
- 4) For å bidra til internasjonal harmonisering brukes EN IEC-publikasjoner når det lar seg gjøre. Eventuelle forskjeller mellom EN IEC-publikasjoner og NEK-publikasjoner som NEK er gjort kjent med, synliggjøres for brukeren.
- 5) NEK utfører ikke samsvarsvurderinger. Selvstendige sertifiseringsorganisasjoner utfører slike tjenester. NEK er ikke ansvarlig for tjenester utført av tredjepart, eksempelvis et sertifiseringsselskap.
- 6) Alle brukere bør forsikre seg om at de har anskaffet den korrekte versjonen av denne publikasjonen.
- 7) NEK eller dets ledere, ansatte, innleide, hjelpere, individuelle eksperter og medlemmer av standardiseringsgrupper, er ikke ansvarlig for personskade, materiellskade eller annen skade av noe slag, direkte eller indirekte, eller for kostnader (inkludert saksomkostninger) og utlegg relatert til, bruk av, eller referanse til, denne NEK-publikasjonen eller andre NEK-publikasjoner.
- 8) Merk at eventuelle normative referanser referert i denne publikasjonen er nødvendige for riktig forståelse av denne publikasjonen.
- 9) Merk muligheten for at elementer i denne NEK-publikasjonen kan være gjenstand for patentrettigheter. NEK skal ikke holdes ansvarlig for å identifisere patentrettigheter.

Dette dokumentet er forankret i standardiseringskomite NEK/NK 121. Dette dokumentet erstatter NEK 439-0:2013 som utgjør NEK 439:2013 del C. Dette dokumentet er en direkte oversettelse av NEK IEC TR 61439-0:2022.

.

.

NORSK ELEKTROTEKNISK KOMITE

LAVSPENNINGSTAVLER OG KANALSKINNESYSTEMER**Del 0: Guide for spesifisering av tavler****FORORD - IEC**

- 1) IEC (International Electrotechnical Commission) er en global standardiseringsorganisasjon som omfatter alle nasjonale elektrotekniske komiteer (IEC National Committees). Formålet med IEC er å fremme internasjonalt samarbeid i alle spørsmål vedrørende standardisering på de elektriske og elektroniske områdene. Hittil, og i tillegg til andre aktiviteter, utgir IEC Internasjonale Standarder, Tekniske Spesifikasjoner, Tekniske Rapporter, Offentlig Tilgjengelige Spesifikasjoner (PAS) og Retningslinjer (heretter referert til som "IEC Publikasjoner") Dette arbeidet foregår i tekniske komiteer. IECs nasjonale komiteer som er interessert i omhandlede områder, kan delta i dette arbeidet. Internasjonale, statlige og ikke-statlige organisasjoner i samarbeid med IEC deltar også i utarbeidelsen. IEC samarbeider nært med International Organization for Standardization (ISO) i samsvar med betingelser som er avtalt mellom de to organisasjonene.
- 2) De formelle beslutninger og avtaler i IEC vedrørende tekniske saker uttrykker, så nært som mulig, en internasjonal enighet (konsensus) om forståelsen innenfor relevante områder siden alle tekniske komiteer har representasjon fra alle interesserte nasjonale IEC komiteer.
- 3) IEC Publikasjoner har form av anbefalinger til internasjonalt bruk og de aksepteres av IEC's Nasjonale Komiteer i denne forstand. Idet alle rimelige anstrengelser er gjort for å sikre at det tekniske innhold av IEC Publikasjonene er korrekt kan ikke IEC holdes ansvarlig for måten de er brukt på eller for eventuelle misforståelser hos sluttbrukeren.
- 4) For å fremme internasjonal harmonisering, forplikter IECs nasjonale komiteer seg til å gjøre IECs standarder gjeldende i størst mulig utstrekning uten avvik i sine nasjonale standarder. Eventuelle forskjeller mellom IEC-standardene og tilsvarende nasjonale standarder skal klart fremgå i de nasjonale standardene.
- 5) IEC foreskriver ingen prosedyre for merking for å angi godkjenning og kan ikke holdes ansvarlig for noe utstyr som erklæres å være i samsvar med en IEC Publikasjon.
- 6) Alle brukere bør forvise seg om at de har den siste utgaven av denne publikasjonen.
- 7) Intet ansvar skal påhvile IEC eller dets direktører, ansatte eller agenter, inklusive individuelle eksperter og medlemmer av dets tekniske komiteer og IEC's Nasjonale Komiteer for eventuell personlig skade, ødeleggelse av eiendom eller annen skade av hvilken som helst art, enten direkte eller indirekte, eller for kostnader (inklusive advokathonorarer) og utgifter som skyldes publikasjonen av, bruken av, eller at man stoler på denne Publikasjonen eller eventuelle andre IEC publikasjoner.
- 8) Det gjøres oppmerksom på de normative referansene som det er referert til i denne publikasjon. Bruk av de refererte publikasjonene er uunnværlig for den korrekte anvendelse av denne publikasjon.
- 9) Det gjøres oppmerksom på muligheten for at deler av denne internasjonale standarden kan være gjenstand for patentrettigheter. IEC kan ikke holdes ansvarlig for å identifisere slike patentrettigheter.

Den internasjonale standarden IEC 61439-0 har blitt utarbeidet av underkomité 121B: Lavspenningstavler for koblings- og kontrollutstyr, av IEC teknisk komité 121: Lavspennings koblings- og kontrollutstyr. Den er en Teknisk Rapport.

Denne tredje utgaven av IEC 61439-0 annullerer og erstatter den andre utgaven publisert i 2013. Den utgjør en teknisk revisjon.

Denne utgaven inkluderer de følgende betydelige tekniske endringer i forhold til den forrige utgaven av IEC 61439-3:

- a) tilpasning til strukturen til IEC 61439-1:2020;
- b) tillegg av nytt innhold i avsnitt 13 vedrørende merkestrømmer;
- c) tillegg av et nytt underavsnitt 12.8.1 som detaljerer fundamentet for former for innvendig skille;
- d) tilpasning av Tillegg B med IEC 61349-2:2020, Tillegg BB;